A 100 éves Vöröskeresztről

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 2. számú gyakorló általános iskolájának II. Rákóczi Ferenc úttörőcsapata ifjúsági vöröskeresztes csoportja kiállítást rendezett a Vöröskereszt jubileuma alkalmából. Plakátokat, faliújságokat, különböző tárgyakat, újságokat és fényképeket gyűjtöttek össze a diákok, s külön érdeklődésre tarthatnak számot a vöröskeresztes bélyegek. A kiállítást dr. Herczfeld Rozália, főiskolai adjunktus, a főiskola vöröskeresztes alapszervezetének titkára nyitja meg ma délután 3 órakor a történelem szaktanteremben. A kiállítás ma 5 óráig, holnap délután 2-től 5-ig tekinthető meg.

Ünnepi taggyűlést tartott az olajipari dolgozók Vöröskereszt szervezete. Zsarkó Imre, a Vöröskereszt városi titkára tartott ünnepi megemlékezést a Magyar Vöröskereszt százéves munkájáról, majd megnyitotta a városi Vöröskereszt vándorkiállítását, amely a vöröskeresztes mozgalom történetének helyi dokumentumait mutatja be. A kiállítás május 15-ig az olajipari dolgozók klubjában tekinthető meg (Lenin krt. 45.).

Könyvheti előkészületek

Az ünnepi könyvhét megyei előkészületeit elemezte tegnapi ülésén a Hazafias Népfront könyvbarát bizottsága. A május 29.—június 6. között zajló program eseményekben gazdag: könyvpremiereket, dedikációkat, író-olvasó találkozókat rendeznek megyeszerte. A rendezvények vendége lesz többek között Bor Ambrus, Cseres Tibor, Lakatos Menyhért, Fenákel Judit, Hegedűs Géza, Szakonyi Károly. Találkoznak olvasóikkal az itt élő írók. A szegedi megnyitót a Dugonics téren tartják a könyvsátrak között, május 30-án déli 12 órakor.

A szolgáltatások minősége

Hiánycikk az alkatrész, késik a javítás

Alkatrész és alkatrész. Hiánya miatt dühös a gépkocsitulajdonos, ingerült a bolti eladó, mert nem tudja, mikor érkezik az utánpótlás. Felhőtlen lenne az ég az ipari szolgáltatások felett, ha ezzel a hiánnyal nem kellene megküzdeni. A szegedi népi ellenőrök ezért is néztek szét alaposan, milyen gondokkal küszködnek a szolgáltató vállalatok, és mivel örülhetnek a fogyasztók. Az ellenőrök négy helyre látogattak, a Gelka kirendeltséget, az elektromos szövetkezetet, az AFIT XI. számú autójavító vállalatot és a Gépjárműjavító Ipari Szövetkezetet keresték fel. A vizsgálat érdekkessége: öt évvel ezelőtt már megfordultak ezeken a helyeken és így könnyű volt felmérni, milyen eredmények születtek az elmúlt időszakban, vagy milyen gondokkal kell szembenézni a jövőben. A népi ellenőrzés tapasztalata minden családot érint, hiszen nem túlzás állítani, a tévé, rádió, hűtőszekrény, motor, autó közül valamelyik tartós fogyasztási cikk minden háztartásban megtalálható. Így nincs szükség hosszas bizonyításra, a javító szolgáltatásnak ez a területe is meghatározza a mindennapi hangulatunkat, kedvünket.

*

Évekkel ezelőtt azért panaszkodhattunk, mert nem volt elegendő javítóműhely és szerelő. A hálózatfejlesztés megoldotta ezeket a bajokat, ma már a szolgáltató vállalatoknak van akkora erejük, hogy a lakossági igényeket kielégítsék. Specializálódtak a különböző üzemek, kirendeltségek. Hogy csak egy-két változást említsünk a sok közül; a Gelka új részleget nyitott, ahol a színes tévét javítják. Emeli a szolgáltatás színvonalát az AFIT, közel 50 millió forintos költséggel telephelyet épít. Mindenütt intézkednek, beruháznak, hogy a nagyobb forgalmat biztosítsák. A közgazdászok szerint a szolgáltatás, mint a harmadik iparág, a legnagyobb fejlődés előtt áll és ezért oktalanság lenne bekötni azt a pénzeszsákot, amiből a javító üzemek tovább épülhetnek. Erről nincs is szó, hiszen a tanácsok milliókat fordítanak a szolgáltatások fejlesztésére. De az is igaz, és a népi ellenőri vizsgálat kimutatta, az úgynevezett kapacitáshiányra hivatkozva manapság már egyetlen ügyfelet sem küldenek el valamelyik szervizből.

*

Senkit sem küldenek el, legföljebb azt mondják, hosszabb időt igényel a javítás, mert... A népi ellenőrök aggódva figyeltek fel arra a jelenségre, hogy egyre több, jó szakember hiányzik a szervizekből. Nagy a fluktuáció, a kényelmesebb munkahellyel — általában a nagyvállalatok javítórészlegével — cserélik fel a korábbi állást. A választás és változtatás oka nemcsak a nagyobb fizetés. A tmk-műhelyekben nem dolgoznak normára és a kényelmesebb munkatempót úgy látszik, könnyebb megszokni. Az elvándorlás egyre érzékenyebben érinti a szolgáltatókat és sajnos a belépő új szakmunkások meg sem közelítik a kilépők gyakorlati ismereteit. A legnagyobb gondot azonban az alkatrészhiány okozza. Szinte kivétel nélkül ezért növekszik az átfutási, a javítási idő. Különösen az autótulajdonosoknak kell gyakran heteket várni, amíg megérkezik egy tárcsa, dob, vagy karburátor. A régebbi típusú gépkocsikhoz pedig alig-alig akad alkatrész. Az AFIT létrehozott egy raktárat, ami a kárambolos kocsikat szolgálja ki, de a pótlás alapvetően itt sem megoldott.

A gépkocsikkal ellentétben könnyebb az alkatrészt beszerezni a háztartási gépekhez, rádiókhoz, magnókhoz, de a pótlás megszervezése nem zavartalan. A népi ellenőrzés tapasztalata szerint bürokratikus és tekervényes úton érkezik a központi raktárból egy-egy képcső, kondenzátor,... Szegedre. Külön téma az olyan rádiók, magnók, Hi-fi minőségű lemezjátszók javítása, amelyeket nem a honi üzletben vásárolnak, hanem külföldről hoznak be. Ezeknek a javítása az alkatrészhiány miatt szinte lehetetlen ügy.

*

A szakemberek egyre többet beszélnek arról, megváltozna az alkatrészellátás helyzete, ha az ipar hosszabb időre vállalna garanciát termékeire. Ma már 15 ezer forintos mosógépeket, 28 ezer forintos színes tévéket vásárolunk tömegesen, és sajnos két év után megszűnik a garancia. Ám ilyen magas ár és technikai színvonal mellett biztonságosabb lenne a szervizelés, ha az ipar a garanciális időt megnyújtaná és hosszabb távon gondoskodna a szükséges alkatrészek pótlásáról.

H. M.

Korszerűsödő általános iskolák

A társadalom egészének érdeke, hogy az általános iskolai oktatás-nevelés színvonala emelkedjen, ezáltal egyre alkalmascabbá váljék alapvető funkcióinak betöltésére, *a népesség általános műveltségének megalapozására, a társadalom nyitottságának erősítésére.* E célok elérése jelentős társadalmi ráfordításokat, a központi és helyi szervek céltudatos tevékenységét és a társadalom széles körű összefogását feltételezi, és követelj meg — állapította meg egyebek között ülésén az általános iskolai ellátás VI. ötéves tervidőszakra szóló társadalmi-gazdasági programjának megfogalmazása során a Minisztertanács.

A következő hosszabb fejlődési szakaszban a társadalom és a gazdaság intenzív fejlesztésének eredményessége fokozottan függ a népesség általános és szakmai műveltségének színvonalától, az általános és a termelési kultúrától. E követelmény *az oktatási rendszer továbbfejlesztését, korszerűsítését igényli,* s ebben a folyamatban — alapozó jellegéből következően — elsődleges és meghatározó az általános iskola fejlesztése.

Az általános iskolák az utóbbi években erőteljesen megnövekedett tanulólétszám ellenére is megfelelően ellátták oktatási-nevelési feladataikat. Jelentős eredménynek számít az is hogy a nagy összegű ráfordítások és a társadalmi összefogás nyomán *csaknem teljessé vált az óvodás korú gyermekek óvodai ellátása, illetve az iskola-előkészítő foglalkozásokon való részvétele.*

A Minisztertanács kívánatosnak tartja, hogy az általános iskolák személyi és tárgyi feltételei a tanulólétszám növekedésével *arányosan bővüljenek.* Tervszerűen folytatódjon az oktatás megkezdett korszerűsítése, s javuljon szociális gondoskodás a tanulókról. Ennek érdekében *1986-ig az általános iskola valamennyi évfolyamán teljeskörűvé válik az új tantervek, tankönyvek és módszerek bevezetése.* Az új nevelési dokumentumok és eszközök alkalmazása a nemzetiségi iskolákban és a gyógypedagógiai intézményekben is tovább folytatódik. *Az oktatómunka tartalmi fejlesztésének új vonása az is, hogy az iskolák 4. osztályaiban már az idén megkezdődhet a környezetismeret és a testnevelés, 1982-től pedig az orosz nyelv szaktanárokkal történő oktatása.* Ugyancsak a korszerűsítést szolgálja, hogy *1984-től a 7. és a 8. osztályban a pályaválasztás elősegítése érdekében bevezetik a tanulók érdeklődésének megfelelő, a szabadon választott (fakultatív) tantárgyak oktatását is.*

1982 szeptemberében az általános iskolák is áttérnek az ötnapos tanítási hétre. Az új munkarend azonban nem ronthatja az oktató-nevelő munka hatékonyságát, és nem teremthet a korábbinál kedvezőtlenebb helyzetet a tanulók és a pedagógusok számára. Ezzel szorosan összefügg, hogy a tanulók egész napos foglalkoztatásának megszervezése is fontos feladat. Mindez megköveteli a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek eddiginél jobb *összehangolását.* A jelenlegi napközi- és iskolaotthonos oktatás, az ifjúsági mozgalom, a szakkörök, a klubok munkájának tapasztalatai alapján javítani kell a tanulás és a tanítás eredményességét, és elő kell segíteni a tanulók személyiségének fejlesztését. E munkában szorosabbá kell tenni az iskolák és a családok együttműködését — hangoztatták a Minisztertanács ülésén.

Nyomdászszakszervezetek nemzetközi konferenciája

Kedden Budapesten, a SZOT székházában *megkezdődött* a Nyomdaipari Szakszervezetek V. nemzetközi konzultatív konferenciája. A háromnapos tanácskozáson *58 ország 65 nyomdaipari szervezetének, valamint a Szakszervezeti Világszövetség, a Nemzetközi Grafikai Szövetség, a Nemzetközi Újságíró Szervezet, továbbá a vegyipari, kőolajipari és rokonszakmabeli szakszervezetek nemzetközi szövetségének képviselői vesznek részt.* A megnyitó ülésen részt vett *Gáspár Sándor,* az SZVSZ elnöke, a SZOT főtitkára is.

A konferencia résztvevői *megvitatják* a tudományos-technikai forradalomnak a nyomdaipari dolgozók élet- és munkakörülményeire gyakorolt hatásával, a szakmai képzéssel és továbbképzéssel, a munkabiztonsággal összefüggő szakszervezeti feladatokat, továbbá a monopóliumellenes harc, valamint a nemzetközi összefogás és együttműködés kérdéseit. A tanácskozást *Heinz Deckert,* a Nyomdaipari Szakszervezetek állandó bizottságának elnöke nyitotta meg.

Heinz Deckert részletesen *elemezte* a jelen legégetőbb gondjait. Mint mondta, a tőkés országokban az új technikai eljárások bevezetése, a mikroelektronika alkalmazása következtében a dolgozók tízezrei kerülnek utcára. A szocialista társadalmakban tudatosan és tervszerűen törekednek arra, hogy a felszabaduló munkaerők új feladatokat vállalhassanak. Az állandó bizottság elnöke szólt még arról, hogy a termelési folyamat kemizálása, a speciális műanyagok és ragasztóanyagok felhasználása új feladatokat állít az *egészségvédelem* elé. Megváltoztak a követelmények a képzés, a továbbképzés terén is.

Az elnök beszédét *vita követte.* Szerdán, ma a konferencia szintén vitával folytatja munkáját.

Mocsár Gábor

Pajti

Tíz év egy kiskutya életéből

Rokonok-e a pockok és a sípolós babák?

8. A kérdés tudományosan még nincs eldöntve, hogy vajon rokonságban vannak-e a sípolós gumibabák a pincebeli patkányokkal — amiket a ház lakói tudománytalanul pockoknak neveznek —, de a dolog Pajti számára nem vitás. Mindegyik *visít,* tehát közeli rokonok. Ez nem lehet másként. A szaguk ugyan különbözik, a lényeg azonban a visításban van: ha visít, pocok. Pajti gyűlöletének dühítő célpontja.

A dolog megértéséhez tudni kell, hogy Gazdiék egy elég régi építésű egyemeletes házban laknak, a pince rekeszekre van osztva, amelyekben régebben, amikor még nem volt gázfűtés minden lakásban, a lakók szenet tartottak. Most már üresek a rekeszek, de a szénmaradványok vastagon ellepték a pince földjét — itt aztán háborítatlanul elszaporodhatnak, fickándozhatnak azok az átkozott pockok. És milyen szemtelenek! Fényes nappal az udvarra is kimerészkednek, ott szamuktálnak, sétafikálnak. Ez igazán gusztustalan és ronda látvány, de ahogy mondani szokás, nincsen olyan rossz dolog, amiben egy pici jó ne lenne. De mi lehet ebben a jó?

Hm. Gondolkodjunk csak egy cseppett. Az elgondolkozás soha nem árt.

Pajtiról lévén szó, kezdjük vele az okoskodást. Akármilyen kicsi, egyszer hozzá kell szoknia, hogy ha rájön a szükség, akár a kicsi, akár a nagy, azt ne a lakás valamelyik zugában végezze el, hanem, ahogy egy rendes, művelt, szobatiszta kutyához illik, lent az utcán, a fűben, bokrok közt. Szerencsére, a ház előtt van fű is, bokor is, ebben tehát nincs semmi hiba. De akármilyen kicsi és barátságos is a kutya, a Magyar Népköztársaság előírja, hogy pórázt kell a nyakára tenni.

Pórázt! Pajti nyakára! Megáll az ember esze.

Ha elő van írva, megvesszük azt a pórázt. Lehetőleg szép, puha szíjból legyen az a póráz. Megvesszük és a nyakára csatoljuk. Ez a világon *a legegyszerűbb dolog,* gondolta Gazdi. De bárki gondolná, nagyon nagyot tévedne.

Az első reagálás: az érdeklődés. Hogy mi az öreg ördögöt akarnak ezek, mit babrálkodnak a nyakam körül — így Pajti. De aztán rájött, nem játszani akarnak vele, hanem valami körülfogja a nyakát. És nem akar onnan elmenni. Megrázza a fejét, nyakastul. Morog. Aztán hörög. Aztán hasra fekszik, forgatja a fejét. De az átkozott valami csak nem akar leválni a nyakról. Megpróbálja hanyatt fekve. Úgy sem. Odakap az első lábával. Először csak az egyikkel, aztán mind a kettővel. Nem és nem. De akkor már vergődik, nyüszít, apró körmei beleakadnak azokba a hosszú leffentyűkbe, amiket kutyafülnek hívnak. (Hossza normális állapotban 13 centiméter, de ha meghúzzuk, két centivel hosszabb, de ezzel ne kísérletezzünk, mert roppantul háklis a füleire, megkapja annak a kezét, aki a füleit húzigálni merészelné.) Sajnos, kínjában, akármit csinál, illetve csinálhat akármit, az az átkozott valami csak nem akar lejönni a nyakáról, nem tud tőle megszabadulni, pedig már kétségbeesetten sír, vonít, hempereg, s végül nem tudja visszatartani, a konyha kövére ereszti, csurgatja ki a mérgét.

— Vedd le a nyakáról, ne kínozzuk tovább, látod, kínjában már odapisilt.

— Na jó... De akkor is, igen is, addig kell próbálkozni, erőltetni, amíg meg nem szokja. Elő van írva. Szokja meg.

Pajti kétszeresen is megkönnyebbülve vette tudomásul, hogy Gazdi megszabadította a póráz fogságából. Hálából rettenetes csattogtatásnak adott hangot, oly módon, hogy a fejét megrázza, s a két oldalról majd a földig lógó leffentyűket (a füleit) a feje fölött összecsettegteti. Végül is persze a törvénynek érvényt kell szerezni, tudomásul kell venni, hogy a kutya póráz nélkül nem kutya, hozzá kell szokni.

Hozzászokott.

És most jönnek a *pockok,* Pajti gyűlöletének (mert van benne gyűlölet is, ha az kell) legfőbb tárgyai, vadászó szenvedélyének megátalkodott célpontjai. Mert ha nem tudnánk, Pajti a biológia megjelölése szerint a vadászebek közé tartozik, sőt *„kotorékeb"*, sőt *„borzeb"* — még leírni is hátborzongató. Ha ránéz az ember, el sem hinné, hogy ezek a szavak, fogalmak mit jelentenek. A maguk véres valóságában.

Vadászeb persze sokféle lehet — attól függően, hogy melyiket minek a vadászására akarjuk használni. Agár, vizsla, kopó, hogy csak néhányat említsünk. De ahány, annyiféle a tulajdonsága, szokása, jelleme, mert a kutyáknak is van ám jellemük, majd erre is kitérünk. Maradjunk a vadászkutyák különböző fajtáinál. Itt van például a vizsla. Szép állat, csak az a hibája, hogy le van vágva a farka, nem tudja a farkát csóválni, mert nincs neki: kicsi korában levágták. Ezzel szemben a Pajtiét, a tacskóét nem kell levágni, jól is nézne ki, *levágott farokkal.* Vagyis farok nélkül. Pedig vadászkutya mind a kettő — s micsoda különbség.

De hát miért kell a vizsla farkát levágni? Tudjuk, ugye, hogy a vizslakutya a mezőkön, csalitos, bokros helyeken keresi a vadat — nyulat, fácánt, akármit —, s ha rátalál, megáll, jobb első lábát felemeli, pont oda mutat és néz, ahol a mafla nyúl alszik a vackában. Vagy esetleg fácán kuporog rémülten. Ebből a vadász már tudja, hogy ott a nyúl, mert a felemelt jobb első láb, az előre dűlő test nyulat jelez. A vadászok a maguk külön nyelvén ezt úgy nevezik: a kutya állja a vadat. (Elképzelhető, hogy viszont a nyúl ezt ki sem állhatja, de ez csak rossz szóvicc.) Állja a vadat, és csak állja, állja, állja, mindaddig, amíg a gazdája rá nem szól: „indít". Akkor a vizsla lép egyet, a nyúl felriad, menekülne a szerencsétlen cikcakkban futva — mert a menekülő nyúl cikcakkban fut —, de hiába, durr!, durran a puska, és ha jól célzott a vadász, szegény nyúl felbukfencezik. Akkor a vizsla odakocog, felkapja a nyulat, a gazdájához viszi, s leteszi a lábai elé.

(Folytatjuk.)

Szójakonzervek

Kétéves kísérletezés eredményeként elkészültek az első hazai szójakonzervek a Szigetvári Konzervgyárban. A konzervipari kutatóintézettel közösen kidolgozott receptek szerint a baranyai üzemben hétféle új terméket — készételeket, illetve köretet és salátát — készítettek szójababból.